

KAETUD LAUAD

AINO
PERVIK

Kujundus Angelika Schneider
Korrektuur Marin Vinkel
Originaali esmatrükk: Eesti Raamat, 1979
© Aino Pervik ja Tänapäev, 2017
ISBN 978-9949-85-159-1
www.tnp.ee
Trükitud AS Printon trükikojas

**SIIS KÕLAS LAHKE LAULUVIIS
JA PÄRJAD PANDI PÄHE**

„Veel! Tugevamini! Tugevamini! Pingutage!”

Enam ei jaksa. Väga tahaks ennast lõdvaks lasta, silmad kinni panna, ükskõikseks vajuda. Las nemad, nad on ju kohustatud minu eest hoolt kandma. Nemad ei tohi mind jätta.

Aga mis nendel siin osa on? See on minu asi.

Võtan uuesti kogu jõu kokku. Olen üleni tuim, enam ei tunne mitte kui midagi. Kuhu siis need valud kadusid? Nii ma seda küll ei kujutlenud.

„Hingake! Hingake! Ärge hoidke hinge kinni!”

Lõõtsutan, kuidas jaksan. Mulle torgatakse hapnikupadja plastmassist kabjake suu ette. Imal kummilõhn lööb vastu. Hingan seda sügavalt sisse. Olen nagu vaevatud ja vintsutatud vana nahk.

Ja jälle otsast peale.

Kas see ei lõpegi?

Siis äkki läheb kõik teiseks.

„Issand, tal pole ju üldse juukseid peas!”

„Nüüd ärge pressige!”

Mul on korraga täiesti kirjeldamatu tunne. Ja siis ma kuulen häält! Külma värin käib mul üle selja ning pisarad tulevad silma.

„Tüdruk!”

Kellegi käed tõstavad ta mu vaateulatusse. Tüdruk mis tüdruk. Pea lopegune ja silmad kisis. Ma ei saa enam nuttu peetud.

Nad naeravad.

„Mis te nutate! Endal nii tore priske plika!”

Ma püüan sõnakuulelikult nuttu tagasi hoida, kuid tunnen, et mul pole mingit enesevalitsemisjõudu. Luksun ja võdisen üleni. Hirmus külm on. Keegi katab mind kinni.

Tüdrukuga askeldatakse ruumi teises otsas. Ma ei näe. Tean, et teda puhastatakse ja mähitakse. Siis pannakse ta mingile kõrgete äärtega lauale. Nüüd näen, kui pead keeran. Pisike pamp keset lauda. Praegu ta häält ei tee.

Keegi sorib mu kõhus. Räägitakse õmblustest. Väsinud näoga arst istub mu jalgade juurde. Kiljatan, valus on. Siis on valmis. Mulle pannakse kott külma jääd kõhu peale, kuigi ma isegi kogu kehast värisen ja lõdisen.

Pilk langeb kellale ukse kohal. Vahepeal on möödunud üle nelja tunni.

Ja siis me jääme kahekesi.

See on seal minu laps. Mul on tütar.

Mind täidab tiivuletõstev kergendus ja mingi naljakas uhkus, need ei mahu mu sisse ära. Mul on laps. Tütreke, just nagu ma lootsin.

Mulle tükib lihtsameelne naer peale. Siin pole nüüd enam kedagi, võin omaette kihistada nagu lollike. Väga kerge ja rõõmus on olla.

Ümberringi on lumine põld ja edasi ma enam ei jaks. Suusad puurduvad lumekooriku alla. Neil on teravad sirged otsad. Tegelikult polegi need suusad, vaid võrgukudumise käbid. Tean, et kohe tuleb see poiss ja vilistab mulle kõrva.

Tee pealt kostavad kuljused. Seal sõidab isa ja teda küüditab too ärev naine, kelle mees sureb enne, kui nad kohale jõuavad. Mees ongi juba surnud, aga nad ei tea seda. Mul on õudne. Kui jõuan kuivanud koirohututini, tuleb see poiss ja vilistab...

Uks avaneb. Lamp pannakse põlema. Kedagi veeretatakse kõrvalvoodisse.

Jään kohe jälle magama.

Voodi on kitsas kui suusalaud. Ma ei tohi üldse liigutada, sest võin talle peale pöörata ja ta kukub üle ääre. Seal all on kõik tühi. Ainult tühi, muud ei olegi. Pean ärkvel püsima. Pean valvama, ma ei tohi magama jääda. Ja ikkagi jään ma, ning ärkan hirmuvõpatusega.

Laman nagu enne ja mingit last pole mu kõrval, sest lapsed on ju imikute toas. Lamp ei põle enam, on pime öö. Koridorist kostab samme. Ma olen hirmus raug ja väsinud. Praegu võin ennast murelt lödvaks lasta. Taevas kui hea on magada...

Kohupiim, sai, kohv.

Olen kohutavalt näljane.

Siis jään jälle magama.

Kapi peale on toodud lilled. Ja kiri. Pärast vaatan, kellelt. Praegu on nii hea, pehme magada...

„Hurraa! Tervitame Sind ja pisikest plikat! Ole endiselt tubli! Ines, Meeri, Viff.”

Rasked roosad nelgid, tunnen isegi siamaani nende lõhna.

Vifi joonistatud kaart: mina kui madonna sinises, punases ja kullas ning võimatult lihav tüdruklops mu põlvedel, mõlemal nimbuserõngas ümber pea.

Mul on tütar!

Olen elevil nagu lapsena näärde ajal.

Neil karjastel väljal ju mure on käes...

Meil olid kuskilt ülemeremaalt toodud vanaaegsed kuuseehthed. Eriti meeldis mulle suur roosa kellukas, nagu vahust tehtud.

Oli jõuluõhtu ja isa oli sünnitaja juurde viidud. Juba vastu hommikut tuldi talle hobusega järele, aga ta polnud ikka veel tagasi. Kuuse ehtisime emaga ära, ent küünlaid ilma isata põlema ei pannud. Ei pannudki sellel õhtul. Jäin jõuluvana oodates magama. Ema laulis oma lapsepõlveaegseid jõululaule.

...et patuste lootus ei ilmu ju väes.

„Laps, küll sa oled rumal.”

Ma kallasin emale veel teed.

„Sa ise ei taha enam?”

Valasin ka oma tassi täis.

Ema tõstis endale uue tüki keeksi ja murdis selle klaastaldrikul pooleks.

Keerasin televiisori kinni. Nagunii ei vaadanud me seda. Meeleolu toas muutus.

„Ära keera ära!” protesteeris ema. Nähtavasti tundis ka tema, et jäime tuppa liiga kahekesi.

„Las olla,” ütlesin ma. „Räägime.”

Maitsestin teed. See oli üsna kange. Ma armastan kanget teed.

„Kas Gunnar teab?” küsis ema.

„Teab.”

„Noh?”

„Mis noh?”

„Jumal, küll sa ka oled!”

Emal olid korraga silmad märjad.

„Ah et kas ta mind nüüd ära võtab? Ei võta, otse vastupidi.”

Ema pühkis silmi. Ta armastab heegelpitsiga taskurätte, tilluke lapike riidet ja tohutu lai peenest siidniidist heegeldatud pits ümber. Ta heegeldab neid ise.

„Sa ära arvesta, et ma su väntsu oma kaela peale võtan.”

Nii ta ütleski: väntsu oma kaela peale. Olin vait. Mida selle peale ikka öelda. Ema oli niigi endast väljas.

„Ah, tütar, tütar!”

Tal olid jälle silmad peos.
Läksin magamistuppa ja hakkasin riidest lahti võtma.
Mul oli süda paha, tahtsin voodisse.
Ema tuli mulle järele. Tabasin ta pilgu mu kõhu pealt.
„Võib-olla sa üldse eksid?” küsis ta lootusrikkalt.
„Ei eksi. Käisin juba arsti juures.”
„Ja arst oli täiesti kindel?”
„Jah.”
Astusin vannituppa ja panin ukse kinni. Ma ei kannata, kui vannitoa uks pesemise ajal lahti jäetakse.
Hakkasin hambaid pesema.
„Eba!” hüüdis ema ukse tagant.
Ma ei vastanud. Mul oli hambahari suus. Ema arvas vist, et ma ei taha vastata, ja hüüdis mind uuesti. Väga mahedalt.
„Kuule, Eba!”
„Mis on?”
„Aga kui laps on tulemas, siis antakse lahutus väga kergesti!”
Milleks lahutus? Gunnaril on perekond juba olemas. Mina olin niisama. Lõdvestuseks.
„Kuuled siis, Eba! Sa pead Gunnariga rääkima!”
Ma olin oma kummimütsi kuhugi ära pannud. Või oli ema sellega vannis käinud ja nähtavasti vedeles see kuskil magamistoas. Ma ei hakanud enam hommikumantlit selga panema, et mütsi otsima minna. Ma ei tahtnudki praegu nii väga vannitoast välja. Mässisin käterätiku üm-

ber pea ja keerasin dušikraani lahti. Mul tikkusid pisarad silma. Viimasel ajal ajas mind üldse kõik kergesti nutma. Nähtavasti tuli see sellest.

Kui ma tuppä läksin, oli ema hommikumantlis ja keeras endale peegli ees rulle pähe. Ta jättis rullid kohe sinnapaika ja astus mõned sammud minu poole. Keset tuba seistes alustas ta ettevaatlikult:

„Kuula mind nüüd, tütreke!”

Ta ootas, et ma midagi ütlesin. Ütlesin:

„Noh?”

„Sa pead laskma puhastuse teha.”

Ka Gunnar tahab mind väevõimuga sinna viia. Gunnar raevutseb.

Ma läksin voodisse. Öökapis oli lennukikompekte, mul oli nende järelle isu. Aga ma ei tahtnud ema nähes neid võtta.

Ema istus mu voodiservale. Pool pead oli rullides, pool pead lahtistes salkudes.

„Laps paneb ju kogu su elu nahka. Sa oled praegu juba midagi saavutanud. Oled vaba iseseisev naine. Sul on huvitav töö, kui sa tahad, võid kenasti juurde teenida. Sa käid hästi riides. Sul on mugav korter. Võid reisida. Sa võid teha, mida iganes tahad. Sul on sõbrad. Ja Gunnar on lõppude lõpuks siiski väga korrektne mees. Ja nüüd korraga niisugune õnnetus... Sa ei oska oma vabadust hinnata, Eba.”

Ema võttis jälle taskurätiku välja. See oli juba teine rätik, kuiv.

Oleksin tahtnud, et ta voodiservalt üles oleks tõusnud ja teise tuppä läinud. Ema magas teises toas diivanil, kui ta mul külas oli.

Kuid ta istus ja nuttis. Kole oli sedaviisi.

Magasin halvasti ja ärkasin vara.

Oleksin tahtnud panna kiiresti riidesse ja märkamatult tööle lipsata, kuid ema oli juba üleval ja keetis köögis kohvi. Püüdsin ikkagi hästi vaikselt tõusta, et vähemalt paari hetke päästa.

Emal oli minu põll ees ja ta lõikas juustu, kui ma lõpuks kööki astusin. Ta nägu oli nutetud.

„Tere hommikust!” ütlesin ma, püüdes olla niiviisi, nagu poleks midagi juhtunud.

„Ah sina, Eba. Ma mõtlesin, et sa magad veel. Tule kohvi jooma.”

Ta kallas mulle kohvi. Istusin. Ta oli määrdunud lina lauale pannud. Unustasin selle nähtavasti välja. Puhas pidi ka siin kuskil olema, ilmselt ei märganud ta seda.

Sõime vaikides. Kui ta endale teist tassi kohvi kallas, ütles ta:

„Ma sõidan kaheteistkümnese marsruuttaksoga.”

„Sa lähed siis juba täna ära? Pidid ju Iida tütre pulma minema?”

Ema elab Pärnus. Ta onutütrel, tädi Klaaral, on seal väike maja, kus nad kahekesi elavad ja suvel tube välja annavad. Koos kostiga. Noobel ja kallis.

„Mõtlesin ümber.” Ta vaatas mulle valulise etteheitega otsa. „Mul kadus vähimgi pulmatuju ära.”

Kartsin, et ema hakkab uuesti nutma, kuid ta ei hakanud. Ta tegi endale juustusaia.

„Sa tead, et seda pärast kaheteistkümnendat nädalat ei tehta?” küsis ta, kui sai oli valmis.

„Mida?”

Loomulikult sain ma kohe aru, millest ta räägib. Meelsamini poleks ma sellest enam kõnelnud.

„Praegu sa mõtled küll, kui tore ja vahva sa oled,” ütles ta väarikalt ja õiglaselt nõrdinud häälega. „Aga kui sa kahetsema hakkad, siis on juba hilja. Siis ei saa enam midagi muuta.”

„Ma ei tahagi muuta.”

„Küll sa tahad. Sa oled veel küllalt noor, sa võid endale kedagi leida, kui sul on nii väga vaja mehele minna. Aga kes sind lapsega enam tahab.”

Ema ei pooldanud abiellumist. Tema meelest pidi naine olema iseseisev ja vaba. Sealjuures siiski mitte lapsega tüdruk.

Ma ei ole muuseas sugugi enam nii noor. Arstki uuris mind murelikult. Mul ei ole üldse aega oodata.

„Keda ma enam ootama peaksin.”

„N-noh...” ütles ema paljutähendavalt, kuid erilist veendumust ta hääles ei olnud.

Ma ei tahtnud süüa.

„Nii et sa lähed siis kaheteistkümnesega?” küsisin lauast tõustes. „Aitäh.”

„Jah,” vastas ta õnnetult.

Meil on valged mütsid peas ja maskid näo ees.

Avaneb uks ja lasteõde tuleb kahe imikuga, teine teise kaenla all nagu sipelganukud. Küll nad on nendega harjunud. Igapäevane leivatöö.

Mulle tuuakse esimest korda mu laps.

Olen ärevusest higine.

Veel ei olnud minu oma. Ma olen viies voodi.

Nüüd.

Ta silmad on kinni.

Minu tütar. Niisugune siis ongi mu laps.

Teised juba söödavad oma jagusid. Aga minu oma magab. Puudutan sõrmeotsaga ta pisikest põske. Ta ei reageeri üldse. Mis ma nüüd pean tegema?

Pistan rinnaotsa ta suu vastu. Suuke läheb paokile, aga rinda ei haara. Patsutan sõrmega ta põske. Nüüd lähevad silmad ometi lõpuks lahti. Hallid. Ta pilgus on midagi sellist, mis teeb mind kohmetuks.

Lähen veel rohkem ärevile. Katsun talle uuesti rinda suhu panna. Ta vaatab mulle ainiti otsa, kuid mu rind vajub üle ta lõua alla. Häbenen hirmsasti oma abitust. Tunnen, kuidas lähen üleni punaseks.

„Noh, ei taha võtta või?”

See on lasteõde.

„Ei taha jah.”

Ta võtab mu rinnaotsa ja surub pisikesele suhu. Vilunult. Ja pisike suu haardub korruga minusse. Ma olen toit. Muud pole lihtsalt olemas ta jaoks.

„Võtab küll! Vaata kui ahnelt veel!”

Õde läheb edasi.

Söüb. Tema meelest on loomulik olla ja süüa. Mina olen see, kes seda imestades vaatab.

Tahan pööraselt teda vaadata. Laps on üleni tihedalt heleda teki sisse mähitud, linaserva vahelt paistab ainult väike ümmargune roosa nägu. Laura. Või õieti isegi mitte veel Laura. Praegu on ta alles Eba Kummel, tütarlaps, 50 cm, 3800 g. Kuupäev ja kellaeg. See on kõik kirjutatud etiketile, mis on ta tekinurga külge kinnitatud.